

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені
Михайла Бойчука
Факультету декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10. ВСТУП ДО МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	«Бакалавр» (освітній рівень перший)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	ОПП «Мистецтвознавство»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	2 курс (I семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити (120 годин)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції (30)
	Практичні (10), Семінарські (20)
	Самостійна робота (60)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Викладач	доктор мистецтвознавства, професор кафедри ММО Козінчук В.Р.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта – sosik_o@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne-navchannya
Дні занять	Згідно розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. Перелік тем: Модуль 1. Тема 1. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури: функції та соціальні ролі мистецтва
------------------------	---

	Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва Тема 4. Художній образ і мова мистецтва Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база Модуль 2. Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу Тема 9. Іконографія та іконологія як методи інтерпретації Тема 10. Контекстуальний аналіз художнього твору Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності творів мистецтва Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності Ключові слова: мистецтвознавство, естетика, етика, художній твір, мистецтво, наратив, цінності. Роль та місце дисципліни у системі підготовки: дисципліна «Вступ до мистецтвознавства» належить до циклу професійної підготовки та забезпечує формування у здобувачів вищої освіти системних знань про закономірності розвитку мистецтва, його види, стилі, художню мову та методи наукового аналізу творів мистецтва. Вивчення дисципліни сприяє розвитку аналітичного мислення, естетичної культури, навичок інтерпретації мистецьких явищ і професійної мистецтвознавчої термінології. Отримані знання є теоретичною та методологічною основою для подальшого опанування фахових дисциплін, здійснення науково-дослідної, експертної, музейної, освітньої та культурно-просвітницької діяльності у сфері мистецтва та культури.
Мета та завдання дисципліни	Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про мистецтвознавство як галузь гуманітарного знання, ознайомлення з основними видами, родами та жанрами мистецтва, закономірностями розвитку художньої культури, базовими поняттями, категоріями та методами мистецтвознавчого аналізу, а також розвиток навичок інтерпретації та критичного осмислення творів мистецтва в історичному й культурному контекстах. Основні завдання навчальної дисципліни:

- сформувати у здобувачів вищої освіти систему базових знань про мистецтвознавство як науку, її предмет, структуру та методи дослідження;
- ознайомити з основними видами, родами та жанрами мистецтва, особливостями їх розвитку та функціонування;
- розкрити сутність мистецтва як форми духовної культури та важливого чинника суспільного розвитку;
- сформувати розуміння художнього образу, специфіки художньої мови та засобів мистецької виразності;
- навчити застосовувати основні методи мистецтвознавчого аналізу для дослідження художніх творів;
- ознайомити з принципами іконографічного, іконологічного та контекстуального аналізу мистецьких пам'яток;
- сформувати навички використання мистецтвознавчої термінології та роботи з науковими й джерельними матеріалами;
- розвинути вміння інтерпретувати твори мистецтва з урахуванням історичних, культурних та соціальних чинників;
- сформувати уявлення про проблеми атрибуції, автентичності та експертизи творів мистецтва;
- підготувати здобувачів до застосування мистецтвознавчих знань у професійній, науково-дослідній, освітній та культурно-просвітницькій діяльності.

Студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- предмет, завдання та структуру мистецтвознавства як наукової дисципліни;
- основні етапи становлення та розвитку мистецтвознавчої думки;
- базову фахову термінологію мистецтвознавства;
- основні види та жанри образотворчого і декоративного мистецтва;
- фундаментальні методи мистецтвознавчого аналізу (історико-стильовий, іконографічний, формально-стилістичний, порівняльний);
- роль мистецтва в культурно-історичному та соціальному контексті.

Вміти:

	– аналізувати художні твори з використанням базових мистецтвознавчих методів; – визначати стилістичні, жанрові та образно-виражальні особливості творів мистецтва; – працювати з візуальними, текстовими та довідковими джерелами; – застосовувати фахову термінологію в усній та письмовій академічній комунікації; – формулювати аргументовані висновки щодо художньої та культурної цінності мистецьких творів.
Передумови вивчення дисципліни	Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетенції спеціальності (СК)	СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища. СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання. СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

	СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.
--	--

Структура навчальної дисципліни:

Назва модулів і тем	години				
	усьог о	лек	прак т	се м	срс
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.					
Тема 1. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура	6	2	–	2	4
Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури: функції та соціальні ролі мистецтва	6	2	–	2	4
Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва	6	2		2	4
Тема 4. Художній образ і мова мистецтва	6	2		–	4
Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва	6	2	–	2	4
Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу	6	2	2	–	4
Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база	8	2	2	–	6
Всього за змістовим модулем 1.		14	4	10	28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.					
Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу	10	4		2	6
Тема 9. Іконографія та іконологія як методи інтерпретації	6	2	–	2	4
Тема 10. Контекстуальний аналіз художнього твору	6	2	2	2	4
Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві	6	2	–	2	4
Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності творів мистецтва	6	2	2	–	4
Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва	6	2	–	2	4
Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності	6	2	2	–	4
Всього за змістовим модулем 2.		16	6	10	30
Усього годин	120	30	10	20	60

Рекомендовані джерела інформації.

Основні джерела.

1. Аверинцев С. Символ. Київ: Дух і Літера, 2001. 161 с.

2. Адорно Т. Теорія естетики. Київ : Основи, 2002. 518 с.
3. Аксьонова А. Історія мистецтв: просто про важливе: [стилі, напрями і походження]. Київ: Форс Україна, 2022. 208 с.
4. Антонович Д. Українська культура. Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. Київ, 1993. 592 с.
5. Антонович Є., Свид С., Проців В. Художні техніки у школі (спецкурс). Ч. І. Курс лекцій. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1994. 248 с.
6. Асєєв Ю. Мистецтво стародавнього Києва. Київ: Мистецтво, 1969. 236 с.
7. Баумейстер А. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. Київ: Дух і Літера, 2012. 408 с.
8. Білецький П. Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII ст. Київ, 1981. 159 с.
9. Бодак В. Релігія і культура: Взаємодія та взаємовплив. Київ; Дрогобич, 2005. 305 с.
10. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.
11. Вінтоняк Г. Образотворчий матеріал / наук. ред. М. Станкевич. Львів, 2011. 208 с.
12. Гільдебранд Д. *Етика*. Львів: Видавництво УКУ, 2012. 445 с.
13. Годж С. Коротка історія мистецтва. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.

Додаткові джерела.

14. Головка О. Борис і Гліб. Енциклопедія історії України: у 10 т. / Київ: Наук. думка, 2003. Т. 1: А–В–С. 688 с.
15. Гординський С. До проблеми бойчукізму. Терем. Детройт, 1990. С. 3–13.
16. Дем'янчук А. Як твориться українська ікона: З авторського досвіду. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2015. 336 с.
17. Дундяк І. Вплив глобалізаційних процесів на вітчизняне релігійне мистецтво й культуру сьогодення. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Івано-Франківськ, 2011. № 23. С. 12–16.
18. Жаборюк А. Бароко: доба, людина, стиль, художній світ. Одеса: Астропринт 2015. 204 с.
19. Жаборюк А. Український живопис останньої третини XIX — початку XX століття. Київ: Либідь, 1990. 312 с.
20. Жаборюк А. Художній світ доби Відродження (ідеї, образи, стиль): посібник з історії світової художньої культури. Одеса: Астропринт, 2010. 192 с.
21. Жолтовський П. Монументальний живопис на Україні XVII—XVIII ст. Київ, 1988. 159 с.
22. Жолтовський П. Живопис. Розвиток національних рис в українському мистецтві (друга пол. XVI — перша пол. XVII ст.) / Нариси з історії українського мистецтва. Київ: Мистецтво, 1966. 252 с.
23. Індутний В. Оцінка пам'яток культури. Київ; СПД Моля С. В., 2009. 537 с.
24. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Украдач: к.і.н. О. Демідко. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.
25. Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 4. Київ, 2006. 760 с.

26. Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 5 Київ, 2007. 1048 с.
27. Історія українського мистецтва: у 6 т. Т. 3. Київ, 1968. 440с.
28. Катехизм Католицької Церкви. Жовква: Місіонер, 2002. 772 с.
29. Козінчук В. Еволюція і трансформація іконографічного канону в українському мистецтві. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 46. Том 1. С. 78–84.
30. Космолінська Н., Магдиш І. Гра в музей. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. 136 с.
31. Культурна апропріація в соціальних відносинах. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50), 2021 с. 28–32 URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2021/2/6.pdf>
32. Лукань В. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. 192 с.
33. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.
34. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи Відродження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 3, 2011. С. 438 – 448
35. Сольц Дж. Як стати митцем. 60 практичних порад. Харків: Віват, 2022. 144 с.
36. Уварова Т. С. Естетика (для творчих спеціальностей): навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 319 с.
37. Шміт Ф. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / Вступ. стаття, пер. з рос., комент. та додатки Андрія Пучкова; За заг. ред. Катерини Станіславської. Київ: Дух і Літера, 2023. 456 с.

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Гендерна культура в мистецтві	Останній тиждень грудня	Поточний контроль, підсумковий контроль	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи студентів повинні бути завантажені на кафедральний Гугл диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Методика та методологія науководослідної роботи з мистецтвознавства та дизайну» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (kozinchuk_v@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким

	чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.
--	---

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne-navchannya/>)

Розробник силабусу
Навчальної дисципліни

Віталій КОЗІНЧУК

Гарант освітньої програми

Сосік О.Д.

(підписи, прізвища, ініціали)

Завідувач кафедри

(підписи, прізвища, ініціали)

Силабус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства та мистецької освіти
(назва кафедри)

від «27» серпня 2025 р., протокол № 1